

PLATT - **BLADD**

PLATT - BLADD is dat neei Informationsbladd van Oostfreeske Taal. Wi verstüren dat Bladd tominnst tweemaal in 't Jahr an all Leden van uns Vereen, in 't Vörjahr alltied mit de Nögen to de Jahresversammeln un in d' Harvst mit de Nögen to de Keerlke-Pries-Vergaav. Daarto willen wi Neeis van uns Vereen, ut de Kuntreien un van dat plattdüütske Rebett an de Leden brengen. An

Lüü mit Internett verstüren wi tüskenin ok noch Rundbreven per Mail. Well de noch nich kriggt, kann sük bi uns mit sien Mailadress anmellen. Wenn jo de Idee gefällt, geevt uns man even Bescheed, denn weten wi, wo wi d`ran sünd. Ok Raadslagen för dat Gestalten van uns Bladdje nehmen wi gern an. Mooi weer dat ok, wenn de een of anner van uns Leden wat to

dat Bladdje bidragen kunn.

Dat steiht d`r in:

- Diekhoff sien 100ste
- De Neei in 't Plattdüütskbüro
- Ledenversammeln
- Spende för Hartkinner
- Gesundheitssport
- Appelkook mit Kaneel
- Terminen
- Starterpaket
- een Gedicht
- Vörleestelefoon
- Glasfasernetz

Johannes Diekhoff sien 100ste Gebuursdag

Johannes Diekhoff Foto: Anita Willers

An de 10. Februar 2019 weer uns Grüner un Ehrenvörsitter Johannes Diekhoff 100 Jahr old worden.

As keen annern in Oostfreesland hett he sük mit Wiedsicht, Leevde un Verantwoorden för uns plattdüütske Spraak insett. He hett de Vereen Oostfreeske Taal in 't Leven ropen un in Gang sett, dat bi de Oostfreeske Landskupp en egen Ofdelen för Plattdüütsk inricht wurr. Daarmit hett he Grundlagen för dat Erhollen van Plattdüütsk in Oostfreesland leggt, de in uns Tied passen un wiederhen bruukt worden.

„So 'n Vereen as Oostfreeske Taal mutt doch licht fievdusend Leden binanner kriegen“, hören wi hum noch ropen. „Waarum is de Oostfresen hör Platt nich mehr weert“, froog he un wiesde düdelk, wo bedrööv't he daaröver was, dat d`r over de Jahren nich mehr as ruugweg dusend Leden in de Vereen binanner funnen harren. Elke Oostfrees kunn, nee, he of se muss doch mehr för uns plattdüütske Moderspraak doon. He wuss genau, dat mit

en Spraak mehr as Woorden in de Welt kummt. En Spraak wiest uns, wo wi tonanner stahn, wo wi binanner sünd, wenn wi strieden, wo wi binanner finnen, wenn wi uns to Huus föhlen willen.

Bit in 't hoog Oller was Johannes Diekhoff kregel an uns Sied un hett uns stillto weer düdelk maakt, dat uns Oostfreesenspraak en Saak van un för all Oostfresen is.

De Neei in 't Plattdüütskbüro

Ik dür mi kört vörstellen: Ik heet Bernd Grünefeld un bün de neje Baas van 't Plattdüütskbüro bi d' Oostfreeske Landskupp in Auerk, waar ik för de komende twee Jahr Grietje Kammler vertree. Ik koom van Breinermoor in Westoverledingen, un daar bün ik ok Oortsvörstand un Baas van d' Fүүrwehr.

Na mien Abitur an 't Ubbo-Emmius-Gymnasium in Leer un twee Jahr bi d' Bund hebb ik eerstmaal en Lehr as Booteekner maakt. Na en Settje in de Beroop wull ik dann wat anners maken un hebb „Multimedia Production“ an d' Hooghschool in Kiel studeert. In de Tied hebb ik ok en halv Jahr in 's-Hertogenbosch in Holland west, waar ik an en internationalen Projektsemester deelnohmen hebb.

As ik dann mien Bachelor ofsloten harr, warkde ik eerst as Kameramann för verscheden lüttje Senders in 't Internett. Dat is de Beroopsschool in Leer gewahr worden. De söchde noch en Berader, as se dat neje Unnerichtsfack „Gestaltungs- und Medientechnik“ an 't Berufliche Gymnasium inricht hett. Ik hebb de School vertelt, wat se för en Utrüsten bruken un warkde dann ok mennig Jahren as Praxismester. In de

Tied hebb ik ok weer nebenbi studeert un mien Master in „Medien und Bildung“ an d' Universität Rostock maakt.

Na mien Tied as Mester hebb ik för verscheden Inrichtens as Dozent warkt. Daar hebb ik meesttieds arbeidslose Lüü Grundlagen van d' EDV bibrocht un mit hör Bewarvens schreven, um hör weer in Arbeit

to brengen. As ik mit mien Kunnen tosamen in 't Bladdje na Steden söcht hebb, full mi de Utschrievten as Baas bi 't Plattdüütskbüro in 't Oog. Ik doch: „Platt, dat liggt di. Daar versöchst Du 't even.“ Ik stүүrde 'n Bewarven hen un hebb de Stee ok kregen. Nu sitt ik hier in

Bernd Grünefeld

Foto: Anita Willers

mien neje Büro un schriev disse Woorden an jo. Daar kummt 'n heel Bült Neeis up mi to, man wo heet dat so mooi: „Man wasst mit sien Upgaven.“

Ik hoop, dat ik uns feine Spraak denelk wesen kann un dat ji ok in Tokunft 'n Bült Pläseer an Plattdüütsk hebben.

Gröten van Bernd Grünefeld

Auerk, 31.01.2019

Nögen to d' Ledenversammeln

**up Saterdag, de 9. Mäart 2019, 9.30 Ühr, in d' Gulfhof Ihnen,
Engerhaav, Kirchwyk 3, 26624 Südbrookmerland**

9.30 Ühr Begröten un Vördrag över de KZ-Gedenkstee Engerhaav. Daarna en Rundgang dör de Utstellen in dat Pastorenhuus un dör de Gedenkstee

11.00 Ühr Ledenversammeln

1. Protokoll van de Jahresversammeln an de 10. Mäart 2018 in Leer
2. Allgemeen Jahresbericht
3. Bericht over de Finanzen
4. Bericht van de Kassenprüfers
5. Utspraak over de Berichten
6. Entlasten van de Vörstand
7. Wahl van de Kassenprüfers
8. Andragen
9. Wat d'r anners noch anliggt

Andragen för de Ledenversammeln mutten bit to de **1. Mäart 2019** bi uns wesen!

Mit beste Gröten

Hans Freese, Vörsitter

1.200 Euro kwemen van Harten

Plattdüütskbeupdraggte ut de Region kunnen de „Elternverein für krebskranke Kinder und ihre Familien e. V.“ mit 1.200 Euro stönen.

„Mien Muuske“, „Ik hebb di leev“ of ok „Duutje för di“ stunn up over tweehunnert klörige Hönnigkokenharten, de de Plattdüütskbeupdraggten tegen en Geldgaav up de Oostfreeslandschau an de Besökers verdeelt hebben.

Daarbi kwammen 1.200 Euro tohoop, de Karin Scheffermann van dat Amt för „Bildung und Kultur“ van de Landkreis Leer tosamen mit de Börgmesterske Beatrix Kuhl de „Elternverein für krebskranke Kinder und ihre Familien e. V.“ overgeven

kunn. Organiseert wurr de Aktion van de Plattdüütskbeupdraggten Gertrud Reitmeyer un Artur Reents van de Landkreis Leer un Gertrud Oosting un Eckhard Büscher van de Stadt Leer. Se harren sük allerhand infallen laten, um mit de Besökers van de Oostfreeslandschau in 't Gespreck to komen. So wurr dat plattdüütske Wordenbook vörstellt, „Ballroulette“ spöolt un en Luftballonweddstried dör-führt.

Harrijasses! Gesundheitssport bi de MTV Auerk

Dat Woord „Harrijasses“ steiht up en grote Plakaat van de MTV Auerk. MTV, dat is de „Mannlüü Turn Vereen“, in de intüsken mehr Froolüü as Keerls aktiv sünd. Dat Plakaat sall daarup henwiesen, wat daar alls in de Vereen passeert. Ruugweg 3000 Leden bedrieven up mennig Aard un Wies hör Sport.

Man daarmit is dat noch nich genoeg. Van de bit to 100 Kursen, de elke Week alleen för Turnen un Gymnastik anboden worden, sünd 40 Kursen för Gesundheitssport reserveert. Daar bewegen sük 400 bit 500 Minsken, de kien Lidd van de Vereen sünd. Um deeltonehmen bruken disse Lüü en Zedel van hör Doktor. De Vereen reket de Bidrag denn mit de Krankenkass of. De

Kursen sünd heel verscheden utleggt. Dat geiht van „Funktionstraining“ (Arms un Benen weer in d' Gang brengen un hollen, Stievigheid in de Nack, Schuller of Rügg) bit hen to „Rehabilitationskursen“ bi Hart-, Lung- un Krebslieden.

De Lüü, de sükse Kursen leiten, bruken en besünner Utbilden un mutten sük stadig up de neeiste Stand hollen. Bi de Kursen för Hartlieden mutt en Dokter daarbi wesen.

För de Deelnemers is ok van Belang, dat se Kuntakten mit Lüü upnehmen können, de de glieke Problemen hebben as se. De een of anner markt ok, dat in sien Leven mehr Sport woll Vördelen brocht hett.

Hinrich Ernst

Appelkook mit Kaneel van Evert Druivenga

Dat bruukt man:

750 gr. suur Appels (Boskop, Holsteiner Cox, Elstar)
1 Teelepel Kaneel un later nochmaal 2 Teelepels Kaneel
125 gr. week Botter
125 gr. Zucker un later nochmaal 3 Teelepels Zucker
1 Packje Vanillezucker
100 gr. Ei (2 Eier)
2 Eetlepels Slagroh
185 gr. Weitenmehl Typ 405 of 550, geiht ok mit Dinkelmehl
1 ½ Teelepels Backpulver

So word 't maakt:

1. Appels wasken, schillen, achteln, Appelpitten daarbi rutmaken. Mit 1 Teelepel Kaneel bestreien.
2. Botter, Zucker, Vanillezucker mit en Handmixer kört upslaan, Eier un Slagroh daartogeven un wieder upslaan.
3. Mehl un Backpulver vermischen un unner de upslaan Mass trecken.
4. Deeg in de Förm (infett) füllen un mit de Appelstücken beleggen.
5. Kook in de vörheizde Backovend schuven un bi 200° C ruugweg 30 - 35 Minuten backen.
6. Wenn de Kook gaar is, mit en Mengsel ut 2 Teelepels Kaneel un 3 Eetlepels Zucker bestreien.

Impressum: Platt - Bladd is en Infomationsblatt van Oostfreeske Taal, Vereen för oostfreeske Spraak un Kultur i. V. Verantwoordelk för dat wat daar insteiht: Hans Freese, Vörsitter. Redaktion: de Vörstand. Georgswall 1 - 5, 26603 Auerk, Tel.: 04941-6981290, oostfreeske.taal@ewetel.net. Uns Datenschutzverklaren steiht up de Webstee www.oostfreeske-taal.de

Plattdüütske Terminen för 2019

Kuntreiversammeln för Auerk

12.02.2019: „Utwannern - Van Oostfreesland na Amerika“ - Pastoor Jürgen Hoogstraat, Vitterbur, bericht in en interessanten Vördrag over dat Utwannern van Südbrookmerlanners na Amerika an 't Enn van dat 18. un an Anfang van dat 19. Jahrhunnert.

14.05.2019: „Proot doch platt, of schaadst di dat?“ - Hans Freese, 1. Vörsitter van de Vereen Oostfreeske Taal i. V., is an disse Avend to Gast un vertellt wat over dat Bruken un dat Erhollen van de plattdüütske Moderspraak in de Olldag.

13.08.2019: „Bunte Bladen/Teelese(n)“ - Gesa Dirks, Schrieverske ut Nörden, draggt egen plattdüütske Texten in hör besünner Aard un Wies vör.

12.11.2019: „Wenn 't brannt, wat mutt ik doon?“ - Bernd Janssen ut Middels-Westerloog vertellt wat to sien Arbeit as „Brandschutz-Beauftragter“ un over sien ehrenamtlik Wark in de Middelser Kinnergaarn, waar he de Lüttjen de oostfreeske Moderspraak nahder brengt.

All Vördragen sünd up Platt.

Wennehr un waar: Elke 2. Dingsdag in Februar, Mai, August un November van 19.30 bit 21.15 Ühr in 't Familienzentrum, Jahnstraße 2 in Auerk

Infos:

Andreas Gerdes, Tel. 04941-71525

E-Mail: andreas.gerdes5@ewetel.net

Fritz Janssen, Tel: 04943-4278

E-Mail: fritz.janssen2@ewetel.net

Kuntreiversammeln för Emden, Hint un de Krummhörn

De Kuntreiversammeln kummt veermaal in 't Jahr binanner. Dreemaal in de Hinteraner Möhlen, Brückstr. 11 a (alltied um 19.30 Ühr) un eenmaal in de Weertschupp Feldkamp, Brückstr. 12, to 't Gröönkohleten (um 18.00 Ühr).

Infos un Terminen giffst dat bi **Herma Knabe**, Tel. 04921-363121.

Plattdüütske Stammtafel Leer un umto

De Stammtafel kummt elke tweede Maandag in d' Maant in dat Klottje-Huus, Neue Str. 16 in Leer, 19.30 Ühr, tosamen.

Infos giffst dat bi:

Carl Ahlrichs, Tel. 0491-63272 of bi

Evert Druivenga, Tel. 04951-1730

Kuntreiversammeln för Nörden

Elke eerst Fredag in d' Maant – Klock 19 Ühr bit ruugweg 21 Ühr in de Teeköken van d' Leezdörper Möhlen. Anmellen bruukt man sük neet.

Infos giffst dat bi **Adolf Sanders**, Tel. 04931-3365.

01.03.2019 Uns Naberstadt Emden

05.04.2019 Over uns Schooltied

03.05.2019 Uns Hoovdlingen un de eerste Grafen

07.06.2019 Dat Waddenmeer un dat Leven daarin

02.08.2019 Oostfreesland un sien Kloosters

06.09.2019 Volkslieden, Krankheiden un wo Oostfresen daarmit umgahn sünd

04.10.2019 Uns Leven in de 2. Oorlog (Wereldkrieg)

01.11.2019 Oostfreeske Sielhavens

06.12.2019 Wo sük dat Burenwark un dat Burenleven verannert hett

03.01.2020 Uns Naberstadt Auerk

Starterpaket för **Mehrsprakigheid**

Kinner, de mit twee Spraken upwassen, kriegen froh en Gefühl för Spraken un doon sük ok achterna lichter anner Spraken to lehren. Hiervan sünd de Plattdüütsk-beupdragten van de Landkreis Leer un de Stadt Leer al lang overtüggd. So hebben se al 2016 up de Neeigeborenenstation in dat Borromäus-Hospital un in dat Klinikum Leer en Aktion in ´t Leven ropen. Se leggen Informationsmaterial ut, de Ollern, Grootollern, Verwandten un Frünnen al froh up de Thematik „De Tokunft van uns Kinner is mehrsprachig!“ upmarksaam maken.

Noch een Gedicht

*Nu fangt dat moje Vögjahr an,
un alls fangt to bleihen an
up d' gröne Heid un överall.*

*De Blömen bleihen up dat Feld,
se bleihen witt, blau, rood un geel,
dat gifft nix Mojeres up disse Welt.*

*Nu gah ik över Barg un Daal,
daar höört man al de Nachtigall
up d' gröne Heid un överall.*

oversett van Annchen Brunken

Vörleestelefoon Oostfreesland:

Tel. 04941-699944
12.02. Johannes Diekhoff
26.02. Elke de Witt
12.03. Klaus Neu
26.03. Erich Bolinius
09.04. Anna Brand

Utboo van dat „Glasfasernetz“ in de Landkreis Auerk

Nu aver fix.

Ik weet ja nich, wo dat bi jo mit de Gauigheid van dat Internett so utsücht, aver bi mi is dat ehrder Formaat Breevduuv. Dood Breevduuv um genau to wesen. Ik wohn in de sonöömde „witte Fleck“ van Oostfreesland. Hier gifft dat en heel slechten Internettqualität un hier will ok keen Telekommunikationsunternehmen sien Nett utboen.

Dat sall sük in de Landkreis Auerk nu aver ännern. In de tokomende Jahren sall Stück för Stück mit de Utboo van dat „Highspeed Glasfasernetz“ anfangen worden.

Mit so en Glasfasernetz könen Daten för Fernsehen, Telefoon un natürelk Internett so gau as dat Lücht overdragen worden. Moderner un gauer geiht dat gaar nich.

Of ji van en Glasfaserhuusanluss för umstünst profiteren könen? Luurt doch maal in dat Internett unner www.breitband-aurich.de un maakt de „Verfügbarkeitscheck“. Wenn ji an de Glasfaserhuusanluss interesseert sünd, denn mutten ji en Inwilligungsverklaren för dat Verarbeiten van jo Daten unnerschrievan un an de Landkreis Auerk stüren. Dat is besünners wichtig, anners word dat nix mit fix.

Antje Ommen